

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околната среда и водите – Враца

УТВЪРДИЛ:

инж. ЦВЕТИНКА НЕЙКОВА
Директор на РИОСВ - Враца

ДОКЛАД

от проверка по изпълнение на условията поставени с Комплексно разрешително №75-Н1/2010г., издадено на „Холсим (България)“ АД, с.Бели извор

Обект: “Холсим (България)” АД, с.Бели извор, община Враца, област Враца

Дата на извършване на проверката: 26-27 юни 2018 г.

Място на извършване на проверката: Производствената площадка на “Холсим (България)” АД, с.Бели извор, община Враца, област Враца

Основание за проверката: В изпълнение на Заповед №105/25.06.2018 г. на Директора на РИОСВ-Враца, чл.154 от Закона за опазване на околната среда и Годишен план за контролната дейност на РИОСВ-Враца през 2018 г.

Цел на проверката: Проверката се извършва във връзка с осъществяване на текущ контрол на дейността на оператора и спазване изискванията на поставените условия и срокове в Комплексно разрешително (КР) №75 Н1/2009 г., актуализирано с Решение № 75-Н1-ИО-А1/2012 г., Решение № 75-Н1-ИО-А2/2015 г. и Решение № 75-Н1-ИО-А3/2017 г., издадено на “Холсим (България)” АД, с. Бели извор, община Враца, както и законовите задължения на притежателя му, произтичащи от Закона за опазване на околната среда, специализираните закони и подзаконовите нормативни актове към тях.

Проверени са следните основни производствени звена, участъци и документи:

Проверени са следните инсталации, попадащи в обхвата на Приложение №4 на ЗООС:

1. Инсталация за производство на циментов клинкер (т.3.1”а”, т.5.1.”е”, т.5.2”а”, т.5.2”б” и т.5.3.2 „в”), включваща 1 бр. пещ;
2. Инсталация за производство на цимент – три (3) броя топкови мелници (т.5.1 „е”);
3. Инсталация за предварително третиране (шредирание на висококалорични твърди отпадъци) (т.5.3.2 „б”)
4. Инсталация за механично третиране и подаване за оползотворяване на неопасни отпадъци, включваща инсталация за балиране и опаковане (т.5.3.2 „б”);
5. Временно съхраняване на опасни отпадъци (т.5.5).

Инсталации, попадащи в обхвата на Приложение №4 от ЗООС:

Котелна инсталация с номинална топлинна мощност 1,095 MW, включваща:

- водогреен котел тип PKR-347P-0.175 MW;
- водогреен котел тип KB-0.55P-0.640 MW;
- водогреен котел тип РКХ-349P-0.280 MW.

Резултати и заключения за съответствие на обекта с изискванията на екологичното законодателство и последващ контрол:

Проверените условия и констатациите за тяхното изпълнение са отразени в “Списък за проверка на изпълнението на условията на Комплексното разрешително №75-Н1/2009 г.,

актуализирано с Решение № 75-Н1-ИО-А1/2012 г., Решение № 75-Н1-ИО-А2/2015 г. и Решение № 75-Н1-ИО-А3/2017 г., издадено на "Холсим (България)" АД, с. Бели извор – 26-27.06.2018г."

Извършената проверка на място и по документи е за периода 20.06.2017 г. - 31.05.2018 г., и обхваща следните условия:

Условие № 2. Инсталации, обхванати от това разрешително;

Условие № 3 Обхват;

Условие № 4. Капацитет на инсталациите;

Условие № 5. Управление на околната среда;

Условие № 7. Уведомяване;

Условие № 8. Използване на ресурси;

Условие № 9. Емисии в атмосферата;

Условие № 10. Емисии на отпадъчни води;

Условие № 11. Управление на отпадъците;

Условие № 12. Шум;

Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване;

Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии;

Условие № 15. Преходни и аномални режими на работа;

Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях

За *провервания* период не са въведени нови инсталации в експлоатация и не е извършвана промяна в границите производствената площадка. В момента на проверката от инсталациите, включени в обхвата на КР се експлоатират:

- Инсталация за производство на циментов клинкер, включваща 1 бр. пещ;

- Инсталация за предварително третиране (шредирание на висококалорични твърди отпадъци);

- Инсталация за механично третиране и подаване за оползотворяване на неопасни отпадъци, включваща инсталация за балиране и опаковане;

В експлоатация са и 3-те водогрейни котела, включени в КР извън обхвата на Приложение 4.

Изпълнени са част от разрешените с условията на КР промени. Подменен е типа на филтърните материали на „малките“ ръкавни филтри към ИУ №№7 до 70. Модифицирането (усъвършенстване) на съществуваща инсталация за механично третиране и подаване за оползотворяване на неопасни отпадъци, чрез монтиране на инсталация за балиране и опаковане не е финализирано, тъй като не е доизградена инсталацията. В момента се извършва само шредирание на отпадъци (големина под 10мм). Изградена е канализация за отвеждане на отпадъчните противопожарни води от инсталацията за предварително третиране и канализация за дъждовни води (охранителни канавки с решетка) отвеждаща водите от площадката за временно съхранение на ИУГ. Съоръжението за пречистване на отпадъчни противопожарни води не е доизградено.

Годишното количество продукция за инсталациите по Условие 2, е документирано и докладвано като част от ГДОС за 2017 г. През 2017 г. капацитетът на инсталациите не е превишаван.

През 2017 г. са проведени 6 вътрешни одита на системата за управление на околната среда и един преглед от ръководството. В периода 19.07-20.07.2017 г. е проведен надзорен одит от сертифицираща фирма, съгласно стандарта за управление на околната среда ИСО 14001:2004.

Изготвени са и се прилагат писмени инструкции, съгласно изискванията на КР, които са включени в електронната база данни. Прилагат се писмени инструкции за периодична оценка на съответствието със стойностите на емисионните и технически показатели с определените такива в условията на КР. Данните от наблюдението на емисионните и технически показатели, резултатите от оценката на съответствието им, причините за установените несъответствия и предприетите коригиращи действия са документираны и се съхраняват на производствената площадка в електронен вид. Прилага се инструкция за установяване на причините за допуснатите несъответствия и предприемане на коригиращи действия. Разработена е процедура за актуализация на документите, в случай на промяна на

нормативната уредба, работата и управлението на инсталациите, както и изземване на невалидната документация. До създадената електронна база данни имат достъп всички служители, отговорни за правилното функциониране на контролираните инсталации.

През 2017 г. и до момента на проверката не са възниквали аварийни или други замърсявания. Не са констатирани случаи за непосредствена заплаха от екологични щети и не са причинени екологични щети.

След влизане в сила на последното Решение № 75-Н1-ИО-А3/2017 г., операторът е изготвил план за собствен мониторинг, който е съгласуван с РИОСВ – Враца, БДДР – Плевен и окончателно съгласуван и утвърден от ИАОС.

За производствени нужди на оператора са издадени от БДДР – Плевен Разрешително за водовземане от язовир “Станьов дол”, Разрешително за водовземане от подземни води за шахтов кладенец “ШК – Холсим - Бели извор, Враца и Разрешително за водовземане от подземни води за каптиран извор “КИ Бели извор”.

За използване на вода за питейно-битови нужди операторът има сключен актуален договор с “ВиК” ООД, Враца.

Прилага се инструкция за експлоатация и поддръжка на оборудването за охлаждане на лагери, охлаждане на въздуха в компресори, охлаждане на технологични газове в охладителни кули, пещ, ролкова преса, циментови мелници, компресори за команден въздух, захранване на противопожарни хидранти, които са основен консуматор на вода за производствени нужди. Оборудването се проверява ежеседмично. Прилага се инструкция за проверки на техническото състояние на водопроводната мрежа на площадката. Проверките се извършват ежедневно. В случай на констатирано несъответствие се попълват обходни листи. Резултати се записват в САП система. За проверявания период не са установени течове.

В информационна система се отчита ежедневно разхода на вода за производствени нужди.

Спазена е годишната норма за ефективност при употреба на вода за единица продукт, както и годишната норма за ефективност при употреба на електроенергия за единица продукт. Операторът е представил справка за изразходваната енергия по инсталации от началото на 2018г. до 31.05.2018 г.

Използваните суровини и горива не се различават по вид и не превишават посочените в КР количества. В различните инсталации като суровини са влагани мергел, циментов клинкер, варовик, гранулирана доменна шлака, гипс и отпадъци разрешените в условията. Наличните суровини се съхраняват в определени и обозначени за целта складове.

Като гориво за производствените инсталации, операторът е използвал въглища, петролен кокс и природен газ. Допълнително за оползотворяване са използвани позволените с условието отпадъци.

Операторът прилага писмена инструкция за оценка на съответствието на годишните стойности на нормите за ефективност на ползваните суровини и горива. Не са констатирани несъответствия. Резултатите се отразяват в дневник и са докладвани с ГДОС за 2017 г.

Използваните от началото на 2018 г. до 31.05. 2018 година суровини и материали са представени в справки от оператора по време на проверката.

Изготвена е класификация на използваните в предприятието химични вещества в съответствие с критериите на Глава VII, раадел I на ЗООС. Определен е склад за съхранение на химични вещества и смеси. Информационните листове за безопасност отговарят на изискванията на Приложение II на Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), изменено с Регламент 453/2010. Извършват се проверки на съответствието на съоръженията и площадките с изискванията на нормативната уредба за реда и начина за съхранение на ОХВ, Водят се дневници, в зависимост от площадката за която се прилага инструкцията.

В атмосферният въздух в района на Холсим (България) АД, с. Бели извор, се отделят емисии от общ суспендиран прах и газове от горивния процес, протичащ в пещта за изпичане на циментов клинкер. Към всички източници на емисии във въздуха на заводската площадка на Холсим (България) АД има изградени пречиствателни съоръжения.

В експлоатация са следните пречиствателни съоръжения за емисии в атмосферата: 3 броя ръкавни филтри, байпасна инсталация за намаляване на емисиите от HCl и SO₂, ръкавен филтър и инсталация за SNCR към изпускащо устройство № 1 на Пещ - Суровинна мелница, по 1 бр. ръкавен филтър към всяко от изпускащите устройства от № 2 до № 70. По време на проверката операторът представи паспортните данни на пречиствателните съоръжения.

През 2017 г. са извършени Собствени периодични измервания (СПИ) на 30 броя обекти - представени 33 броя доклади.

До момента на проверката през 2018 г. са извършени СПИ на 32 броя обекти и са представени, приети и оценени 32 броя доклади. Не са констатирани несъответствия.

СПИ са извършени от акредитирани лаборатории с издадени сертификати от ИА БСА.

През 2017 г. и 2018 г. се извършват Собствени непрекъснати измервания (СНИ) на 6 броя подобекти, съгласно условията на Разрешителното. Месечните и Годишните доклади се представят в РИОСВ – Враца в законоопределените срокове.

Прилага се инструкция за поддръжка на оптималните стойности на технологичните параметри, осигуряващи оптимален работен режим на пречиствателните съоръжения. Стойностите на контролираните параметри се наблюдават от автоматизирана техническа информационна система в командна зала. Резултатите се документират и съхраняват в електронен вид.

„Холсим (България)“ АД има разработена организационно-екологична програма, включваща мерки за ограничаване и предотвратяване на неорганизираните емисии.

Основните дейности, извършвани през проверявания период за ограничаване на неорганизираните емисии са:

- ежедневно почистване и овлажняване на транспортните алеи на заводската площадка;
- ползване на точен маршрут за транспортиране на материали между отделните производства;
- поддържане на зелените площи между производствените сгради и съоръжения.

*За пречистване на производствени, охлаждащи и дъждовни води на площадката се експлоатират следните пречиствателни съоръжения: 2 бр. маслоуловители (при ж.п. депо за ПОВ и северната част на заводската площадка за БФОВ, ПОВ, охлаждащи и дренажни води) и 1 бр. септична яма за БФОВ, ПОВ и дренажни води. За всяко съоръжение са определени съответните контролирани параметри. Ежемесечно се извършва измерване на маслен слой и дебелина на утайката. Пречиствателните съоръжения са почистени на 07.11.2018 г. *Производствени отпадъчни води:* Прилага се инструкция за поддържане на оптималните стойности на технологичните параметри. Извършва се мониторинг на работата на ПС в съответствие с определените контролирани параметри. Попълват се обходни карти. Изготвена е инструкция за установяване на причините за несъответствие и предприемане на коригиращи действия. Смесеният поток отпадъчни води се зауства в р. Въртешница. За установяване на влиянието на отпадъчните води върху водоприемника, се вземат проби за анализ от р. Въртешница преди и след заустване на смесения поток. Монтирано е измервателно устройство за отчитане на количествата на отпадъчните води (смесен поток), зауствени в р.Въртешница.*

Охлаждащи води: Експлоатират се и се поддържат в добро техническо състояние и 2 бр. ПС – маслоуловител при обратна помпена станция за улавяне на нефтопродукти от преливащите обратни води и маслозадържател за обратни води при ж.п. депото. Охлаждащите води се заустват в разрешените водоприемници. Използват се условно чисти води от яз. „Станьов дол” и свежи води от карстов извор „Бели извор” за допълване на загубите в мрежата. От началото на м.юни, водовземането от язовир „Станьов дол” се регулира автоматично, посредством компютърна система от командна зала. Извършва се мониторинг веднъж годишно на повърхностните води на яз.“Станьов дол” от акредитирана лаборатория. Изготвени са и се прилагат изискваните с условията на КР инструкции.

Битово-фекални отпадъчни води: БФОВ се заустват в р. Въртешница като част от смесен поток отпадъчни води.

Дъждовни води: Експлоатират се следните пречиствателни съоръжения: 2 бр. маслоуловители (при заводската ж.п. гара за дъждовни води и на ведомствена бензиностанция за дъждовни

води). Определени са контролираните параметри. ПС за пречистване на отпадъчни противопожарни води все още не е напълно изградено. Честотата на мониторинга се спазва при наличие на отток на изход ПС. Дъждовните води се заустват като част от смесен поток ОВ.

Извършен е собствен мониторинг за III-то и IV-то тримесечие на 2017 г. и I-во за 2018 г. За проверявания период е констатирана наднормена концентрация на неразтворени вещества през III-то тримесечие на 2017 г. Предприети са коригиращи действия (почистване). Пробовземането и анализът са извършени от акредитирана лаборатория. Взети са проби за анализ за II-ро тримесечие на 2018 г. По време на проверката са представени резултатите от анализа. Не са констатирани превишения на ИЕО.

Към момента на проверката образуваните отпадъци не се различават по вид (код и наименование) от разрешените по КР. Отпадъците ползвани като добавки и суровини са придружени със сертификат за произход. Изпитване на отпадъците се прави на база изготвени и разписани инструкции по СУК ИСО 9001. Съхраняват се на определените и обособени за целта места. Не се е налагало промяна на местоположението на площадките за временно съхранение. При предварителното съхранение не се допуска смесване на опасни отпадъци с други, смесване на оползотворими и неоползотворими отпадъци, както и смесване на опасни отпадъци с други вещества, включително разреждане на опасни отпадъци.

Количествата твърди отпадъци от пречистване на газове (прах уловена от филтъра на пещта), се отчитат на база ежемесечен протокол за количество уловен унос от ръкавен филтър и установен процент на оползотворен унос.

Отпадъците, генерирани от дейността на инсталациите, се предават само на дружества притежаващи разрешителни по чл. 35 от ЗУО. При предаване на опасни отпадъци се попълва идентификационен документ.

Излезлите от употреба гуми се съхраняват на бетонирана, оградена и обозначена площадка. Същата е пожаробезопасна.

Месокостното брашно се доставя със специализиран транспорт – контейнеровоз, от който се подава към пещта за изгаряне. В момента на проверката на площадката не се съхранява такъв отпадък.

Шредирването на отпадъци се извършва от фирма “Джиосайкъл България” ЕООД, съгласно договор. Използват се две шредиращи инсталации. От раздробения отпадък се вземат проби през 2 часа и се извършва анализ на 24 часова съставна проба. Информация за вида на отпадъците за изгаряне, постъпва след извършване на лабораторни и химични анализи, направени от лабораторията към „Джиосайкъл България” ЕООД. Извършва се операция по оползотворяване само на разрешените отпадъци, които се съхраняват на обособените места на площадката.

Отпадъците ползвани като добавки и суровини са придружени със сертификат за произход. Изпитване се прави на база изготвени и разписани инструкции по СУК ИСО 9001.

Извършва се повторна употреба на смазочни масла, които се използват за смазване на зъбни предавки, задвижвания и други детайли към инсталациите.

Предварително съхраняване на негодни за употреба батерии и акумулатори се извършва в пластмасов контейнер на закрыта и бетонирана площадка. Поставени са указателни табели с код на отпадъка.

За обезвреждане, чрез депониране се предават само битови отпадъци.

Операторът прилага инструкция за измерване или изчисление на образуваните количества отпадъци в съответствие с условията. Извършва се сравнителен анализ на годишна база на резултатите от измерването и мониторинга, като част от процедура по ISO 14 001. Водят се отчетни книги за приетите, образуваните, оползотворени и предадени за последващо третиране отпадъци, съгласно Приложение №4 от Наредба №1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

В срок са изпратени в ИАОС-София отчети за 2017 г. за образуваните и третирани отпадъци. Резултатите от дейностите с отпадъци са докладвани с ГДОС 2017 г.

Дейностите, извършвани на производствената площадка, се осъществяват по начин, недопускащ предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности на еквивалентно ниво на шума. Последен мониторинг на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда е извършен през 2016 г. Мониторингът обхваща дневно измерване, тъй като не е изпълнено условие по чл.18, ал.1, т.2 за вечерно и нощно ниво (натоварване на производствените мощности над 70 %) *от Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда* (Обн. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011 г.). Мониторингът обхваща три измервателни контура, като първия е разделен на три подконтура. Има изготвен и приет от РИОСВ – Враца Доклад за извършен мониторинг през 2016 г.

Не са постъпвали оплаквания от шум от живущи в района на площадката.

За проверявания период не са констатирани разливи и/или изливане на вредни или опасни вещества. Има инструкция за действия при разливи, но не се е налагало нейното прилагане. Не е констатирано извършване на дейности по пряко или непряко отвеждане на вредни и опасни вещества в почвите и подземните води. Извършва се ежеседмична проверка и се попълват обходни листи. Резултатите от проверките се отразяват в обобщен чек лист, който се попълва от направление „поддръжка”. В случай на разливи е осигурено съхраняването на достатъчно количество подходящи сорбиращи материали (пясък и трина), на определени за целта места. Съгласно условията на КР, операторът е извършил два мониторинга на подземни води през 2017 г. Пробовземането и анализите са извършени от акредитирана лаборатория.

При осъществен планов контролен мониторинг не са констатирани несъответствия.

Последният собствен мониторинг на почви е през 2015 г.

„Холсим (България)“ АД, с.Бели извор не се класифицира като предприятие и/или съоръжение с нисък/висок рисков потенциал и не е необходимо издаване на разрешително по чл.104 от Закона за опазване на околната среда. Операторът има разработен, актуализиран и утвърден вътрешен аварийен план и дневник за отразяване на аварийни ситуации.

Актуализирана е собствената оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за причинени екологични щети и са планирани мерки за отстраняване на екологични щети. За проверявания период не са възниквали случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и не са причинени екологични щети. Операторът е включен в Публичния регистър на операторите извършващи дейност по Приложение №1 на ЗОПОЕЩ.

Има изготвена инструкция за пускане и спиране на пречиствателните съоръжения. Въведена е Техническа информационна система (ТИС), с която се отчитат автоматично в реално време всички процеси. При всяко спиране и пускане на инсталациите операторът уведомява РИОСВ - Враца. За проверявания период не е вземано решение за прекратяване на дейността на инсталациите или части от тях.

В РИОСВ - Враца е представен навреме ГДОС за 2017 г.

По време на проверката, извършена в периода 26-27.06.2018 г., не се констатира несъответствие между работата на инсталациите и условията и сроковете поставени с КР № - Н1/2009 г., актуализирано с Решение № 75-Н1-И0-А1/2012 г., Решение № 75-Н1-И0-А2/2015 г. и Решение № 75-Н1-И0-А3/2017 г., издадено на “Холсим (България)” АД, с. Бели извор. Не са предприети административно-наказателни мерки във връзка с констатациите. Към момента на проверката и до изготвяне на доклада, не са постъпвали сигнали и/или жалби от дейността на дружеството.